

Η γοητεία του αναχρονισμού

ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ανάμεσα σε όλα τα απεριγράπτα που συμβαίνουν στην Ελλάδα, έχει κανείς τη δυσάρεστη εκείνη αίσθηση ότι το χάσμα από τον πολιτισμένο κόσμο βαθαίνει, πλατύνει και παγιώνεται. Είναι στην ατμόσφαιρα, παντού. Και ενοχλεί. Πικραίνει.

Η διαπίστωση ότι η Ελλάδα είναι σε απόκλιση και όχι σε σύγκλιση δεν πηγάζει μόνο από μία προσωπική γνώμη, εμμονή ή πείσμα, αλλά από τη δημόσια ρητορική, την ιδιωτική αμχανία και τη γενικευμένη ανάλωση. Το ξόδεμα σε μία εντελώς αντι-παραγωγική γλώσσα έχει επιβληθεί ως εθνικό χαρακτηριστικό. Και αυτό δεν είναι σύμπτωμα του τελευταίου μήνα. Αλλά στη διάρκεια του τελευταίου μήνα είδαμε τις επι-

στήμες της διγλωσσίας και του λαϊκισμού να γίνονται αποδεκτές και να εξαγνίζονται ως αναγκαιότητες. Σε μια άλλη ανάγνωση, η συναίνεση στη σκοπιμότητα αντικειμενικά αντιδημοκρατικών και λαϊκιστικών επιλογών, εφόσον εξυπηρετούν τον γενικό σκοπό, είναι στη ρίζα μιας γενικευμένης διαστρέβλωσης βασικών κανόνων της δυτικής δημοκρατίας.

Δύσκολο να πει κανείς αν έχει αξία σχολιασμού η κατά χιλιάδες αναπαραγωγή των «επιστολών» του Γιάννη Ζουγανέλη ή του Διονύση

Τσακνή. Αν έχει νόημα να σταθεί κανείς στην τεράστια διείσδυση και αποδοχή ενός δημόσιου λόγου που αναπαράγει αναχρονισμούς και συναίσθημα προς κατανάλωση. Ειλικρινά, απορεί κανείς για την κατάπτωση όχι μόνο του δημόσιου λόγου αλλά για την αποδοχή θέσεων που δεν έχουν επαφή με τη στοιχειώδη δομή επιχειρηματολογίας και την απλοϊκότερη, έστω, εκδοχή ενός συλλογισμού. Είναι ζήτημα γενικευμένο και ασφαλώς σύνθετο.

Αλλά αυτή είναι η κατάσταση. Και σαφώς δεν είναι καινοφανής

στην Ελλάδα ούτε είναι ελληνικό φαινόμενο. Απλώς, στη συγκυρία που βιώνουμε, όλα αυτά τα αρνητικά χαρακτηριστικά έχουν διογκωθεί και μετακινηθεί από τις εφεδρείες στην πρώτη γραμμή. Και αυτή η πρωτοκαθεδρία που έχει δοθεί στον λαϊκισμό εντείνει την ανάγκη για τη φωνή της λογικής και την ενδυνάμωση των μειοψηφούντων εκείνων που εκφράζουν την τάση του φιλοδυτικού, μεταρρυθμιστικού χώρου. Καθημερινά, νιώθει κανείς την απόκλιση από τον εξελιγμένο κόσμο να μεγαλώνει. Είναι η κατάκτηση των τελευταίων ετών.

Αλλά, πλέον, ως θεατές μιας εξωφρενικής φάρσας αναλογιζόμαστε και τις τεράστιες ευθύνες μας. Ο καθένας τη δική του.